

📁 ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วม

📁 ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

The Development of Internal Education Quality Assurance System of School by Using Participation Process

📁 ชื่อนักวิจัย

สมโภชน์ หลักฐาน

📁 ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

พ.ศ. 2549

📁 ประเภทของงานวิจัย

นโยบายการศึกษา

📁 คำสำคัญ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา

📁 ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จึงเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า สถานศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถทำให้เด็กไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เป็นประชากรที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน เสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้มั่นคง มีความสามารถในการร่วมมือและแข่งขันกับประชากรของประเทศอื่นๆ ได้อย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรีอยู่ในสังคมโลกได้ ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต มีความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

📁 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาคู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีต่อการใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ก่อนและหลังการได้รับการนิเทศ และการใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ก่อนและหลังการได้รับการนิเทศ และการใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูผู้สอน ก่อนและหลังการได้รับการนิเทศ และการใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
6. เพื่อเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของครูผู้สอน ก่อนและหลังการได้รับการนิเทศ และการใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
7. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หลังการได้รับการนิเทศ และการใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
8. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพนักเรียนของสถานศึกษา หลังการได้รับการนิเทศ และการใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
9. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีต่อโครงการการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกระบวนการมีส่วนร่วม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนทำการทดลองและหลังทำการทดลอง (One-group pretest-posttest design) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นในเรื่องต่างๆ
2. ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบหลังทำการทดลอง (One-shot case study) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นในเรื่องต่างๆ

วิธีการวิจัย

ประชุมชี้แจงผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโรงเรียน เพื่อทำความเข้าใจและร่วมวางแผนในการดำเนินงานตามโครงการวิจัย ดำเนินการพัฒนาโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม และใช้เทคนิคการประชุมในการพัฒนาพลังสร้างสรรค์องค์กร (AIC)

ผู้เข้าร่วมอบรมประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนทุกคน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 4 ครั้ง โดยบุคลากรทั้ง 4 กลุ่ม ดังกล่าว ได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนาของโรงเรียน กำหนดเป้าหมายของการพัฒนา ร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมประเมินผล ให้ข้อเสนอแนะ และรับทราบผลการประเมินในการจัดการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือที่โรงเรียนเป็นระยะๆ ตลอดปีการศึกษา มีการนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ประชุม และการนำเสนอผลการจัดการศึกษาต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และดำเนินการเก็บข้อมูลก่อนการดำเนินการ ระหว่างการอบรม นิเทศที่โรงเรียน และหลังดำเนินการ ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัยตั้งแต่เดือนมีนาคม 2548 ถึง เดือนมีนาคม 2549

ผลการวิจัย

1. คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นคู่มือที่มีคุณภาพทั้ง 6 เล่ม ได้ผ่านการตรวจแก้ไข ประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ
2. คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความเหมาะสม มีคุณภาพ และมีประโยชน์ในระดับมากที่สุดจากการประเมินของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่นำไปใช้ ทั้ง 6 เล่ม
3. ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน หลังการรับการนิเทศ และใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สูงกว่าก่อนการรับการนิเทศ และใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หลังการรับการนิเทศ และใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สูงกว่าก่อนการรับการนิเทศ และใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูผู้สอน หลังได้รับการนิเทศ และใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ และสูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศ และใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวม และรายด้านทั้ง 9 ด้าน
6. ครูผู้สอนมีขวัญและกำลังใจ ในการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หลังได้รับการนิเทศ และใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และสูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศ และใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
7. มาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน ทั้ง 7 โรงเรียน หลังผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนได้รับการนิเทศและใช้คู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยสรุปอยู่ในคุณภาพระดับดี
8. ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพนักเรียนของสถานศึกษาที่ได้รับการนิเทศและคู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวม และรายด้านทั้ง 3 ด้าน
9. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยรวมในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1. สถานศึกษาควรนำคู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไปปรับใช้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
2. สถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา และอยู่บนหลักการและแนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เป็นจุดเน้นของการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ต้องกำหนดเป็นนโยบายและจัดทำแผนในการดำเนินการนิเทศติดตามให้สถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นอย่างดี

4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ และจัดสรรงบประมาณ เฉพาะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา โดยใช้กระบวนการของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การนำคู่มือปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไปปรับใช้ ในการพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) และใช้รูปแบบการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ที่เกิดจากระดมสมองในการพัฒนาองค์กร (AIC)

2. การสร้างและพัฒนาแนวการดำเนินงาน ระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษา เพื่อใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมงาน โครงการต่างๆ ของโรงเรียน

3. การสร้างและพัฒนาแนวทางพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ในการประเมินผลตามมาตรฐานการศึกษา